

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 28.

Femte Sessjon.

25de Møde.

Mandagen den 14de November.

(Fortf.)

Krabbe (fortsat): Jeg troer vistnok ogsaa, at den ærede Landstthingsmand (B. Christensen), der indbragte hiint Forslag, nærer den samme Overbeviisning (B. Christensen: Nei!); og hvorfor da ikke modtage en Lov, som vi dog idetmindste have et svagt Haab om vil kunne gaae igjennem, hvorved det samme Formaal opnaaes, vel ikke saa hurtigt — det vil jeg gjerne indrømme — men hvorved det dog kan opnaaes? (B. Christensen: Nei!). Ja, den ærede Landstthingsmand har dog selv indrømmet, at Salg ved frivillig Dverenskønst var det ønskeligste, men at det er gaaet saa langsomt hermed, at der ikke kunde lægges nogen Vægt paa, hvad der i den Retning er skeet; men den ærede Landstthingsmand har efter min Formening ikke oplyst, om det havde sin Grund i Uvillie hos Godseierne eller Godsbestoderne til at sælge, eller i Mangel paa Lyft hos Fæsterne til at kjøbe, selv paa billige Bilskaar, fordi de med Udsigt til, at en Evangslov skulde gaae igjennem, ikke havde villet indlade sig paa at kjøbe; og, saalænge dette ikke er bevist, forekommer det mig heller ikke, at dette Argument har nogen Vægt. Jeg troer nu for mit Vedkommende, at, naar Loven ikke kommer til at indeholde altfor store Indskrænkninger, der ville hvile hæmmende paa Fideicommissbestoderne, vil den have en overordentlig heldig Virkning; og jeg troer det især, naar en Mand, der beklæder en saadan Stilling i Staten, som den høitagtede 1ste Landstthingsmand for 3die Kreds (Mollke), har afgivet en saadan Erklæring som den, han har afgivet; thi det vil være et Exempel, der vil

være langt virksommere end enhver anden Opfordring.

Madvig: Den ærede Landstthingsmand, som i dette Dieblis satte sig, udtrykte en Art Forundring over, at den, der i sin Tid havde forelagt Loven om Afhændelse af det til Sorø Akademie hørende Bøndergods, kunde udtale sig saaledes, som jeg har udtalt mig idag. Disse to Handlinger staae i den fuldkomneste Dverenskønstemmelse, og det, jeg for kort Tid siden havde den Ære at sige, finder sin allerkræftigste Bestyrkelse i, hvad der er foregaaet paa Sorø Akademies Gods og paa Domainegodset. Sorø Akademies Gods og Domainegodset ere overgaaede eller ere især med at overgaae til Selveiendom paa Betingelser, som jeg troer Alle erkende for billige, idetmindste de Mænd, som Regjeringen og begge Thing have udnevnt til at taxere bemeldte Gods. Men ved disse Afhændelser er der fremkommet det Resultat, som jeg sagde burde fremkomme, ja, fremkommet i en paafaldende høi Grad, i en langt høiere Grad, end jeg i Almindelighed havde ventet. Der er nemlig fremkommet for Fremtiden en Capitalrente, der ikke blot svarer til en Gjennemsnitssum af de sidste 20 Aars Indtægter, men endogsaa gaaer meget høiere. Jeg kjender ikke fuldkommen Resultatet for Sorø Akademies Godses Vedkommende, men jeg kjender tilfældigviis Resultatet for et stort Complex Domainegods, for det fæsteste Gods. Det er vurderet til Dvergang til Selveiendom, og det er af Fæsterne modtaget til Selveiendom paa saadanne Betingelser, at Renten af den Capital, der nu gives derfor som Kjøbesum, uden Tvivl vil være 3 Gange saa stor som den Gjennemsnitsindtægt, Fæstet har indbragt aarlig i de sidste 20 Aar. Jeg skal blot endnu tilføie en Bemærkning. Der er flere Gange